

Arketipler - Politika direnci (policy resistance) / Geri tepen düzeltmeler (fixes that fail / backfire)¹

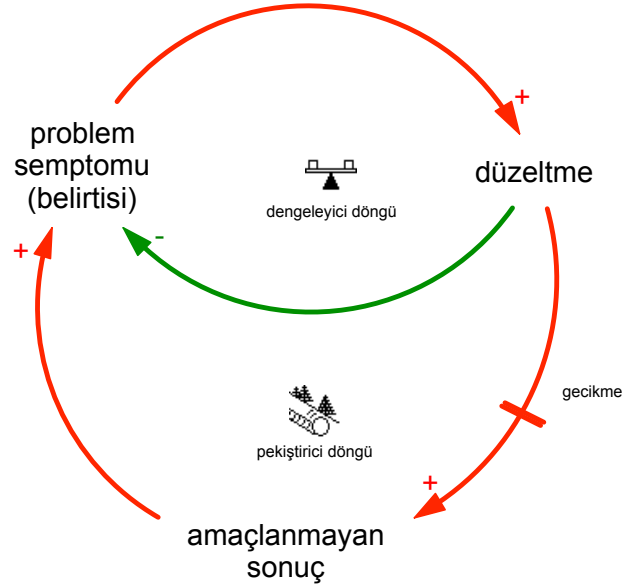
Filiz Güler

Arketip (Fransızca: archétype); kök örnek, asıl numune.

Kelime anlamıyla kalıp, şablon, kök örnek şeklinde ifade edilen arketipler gerçekte insan kültürünü oluşturan yapı taşlarıdır. İnsanlar uzun dönemler boyunca karşılaştığı benzer olayları bir süre sonra belli davranış kalıplarına oturtmuş ve bu kalıpları kuşaklar boyunca aktarmaya başlamıştır.

Önceki bültenlerde Tırmandırma, Başarılılığın Başarısı, Yükü Kaydırmak arketiplerinin tanıtımı yapılmıştı, bu sayıda “politika direnci” arketipini inceliyoruz.

Politika direnci (policy resistance) / Geri tepen düzeltmeler (fixes that fail / backfire)

Politika direnci / Geri tepen düzeltmeler Arketipi

¹ Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bültenin 16. sayısında (Eylül 2017) yayımlanmıştır.

Tanım:

Dengeleyici döngü sistemi durağanlaştırır. Beden ısısı 37 derecedir. Bazen değişmesi için kimi şartlar oluşsa da uzun vadede vücut bu dengeyi sağlar. Sistem her yıl aynı davranır bu başarısızlık düzeltmelerinde sistematik tuzaktır veya politika direncidir. Sağlık harcamalarını azaltmak için tek bir politika yeterli değil, yeni iş imkanları yaratarak kalıcı olarak işsizliğe çözüm bulamazsınız. Politika direnci sistemdeki aktörlerin sınırlandırılmış gerçekliğinden gelir. Onların her birinin kendi amacı vardır. Örneğin uyuşturucu satıcısı, üreticisi, devlet, halk. Her biri uyuşturucu stoku hakkında ayrı hedeflere sahiptir. Her biri kendi hedefine göre sistemi yönlendirmeye çalışır ve sistem her birinin istemediği yöne gidebilir. Politika direncinin sonu trajik olabilir. Romanya ve Macaristan azalan nüfustan endişe edip önlem aldılar. Romanya 45 yaş altı kadınların kurtaj yapmasını yasakladı, önce doğum oranı arttı ama Romanyalılarda politika direnci oluştu ve doğum oranı yavaşça eski seviyeye geldi. İstenmeyen pek çok çocuk doğdu. Macaristan büyük aileler için büyük evler yaptı ama bu tek başına yeterli değildi. İsveç çocuk sayısından çok yetiştirme kalitesine önem verdi. Her doğuma iyi sağlık hizmeti, çocuklara eğitim olanağı sağladı. Cinsel eğitim yaygınlaştırıldı. Doğum oranı arttı-azaldı ama bu dalgalanma paniğe yol açmadı. Ulus İsveçli sayısından çok uzun vadeli hedeflere odaklandı.

Sistemde amaçların uyumu her zaman mümkün değildir ama aramaya değer seçenektir. Dar bakış açılı hedeflerden kurtulmayı, sistemin tamamının refahını sağlayacak uzun vadeye odaklanmayı sağlar.

Tuzak

Değişik aktörler değişik amaçlar için sistem stokunu ittiği/yönlendirdiği zaman, sonuç olarak politika direnci oluşur. Her yeni politika, özellikle etkin olanlar, stoku diğer aktörlerin hedefinden uzağa iter ve bu hiç kimsenin hoşlanmayacağı ek bir direnç üretir. Fakat herkes bunun sürdürülmesinde önemli çaba harcar.

Çıkış Yolu

Bırak gitsin. Bütün aktörleri bir araya getir ve gerçekleştirecek tüm amaçlar için tatmin edici bir yol bulmak üzere, daha önce dirence harcanan enerjiyi kullan veya herkesin hemfikir olabileceği daha geniş daha önemli hedefleri yeniden tanımla.